

Een aantal cijfers voor 2017

Bij Deliveroo zijn 90% van de koeriers werknemers van SMart.

Het gaat over: *3828 leden-koeriers ingeschreven bij SMart, met een gemiddelde van 1000 koeriers die gedurende een periode van 15 dagen werken voor Deliveroo.*

Dit omvat :

- 83,7% koeriers onder studentencontract en 16,30% onder werknemerscontract
- 65% werkt minder dan 10 uur per week
- 84% zijn tussen de 18 en 24 jaar oud
- 45% Nederlandstaligen en 55% Franstaligen
- 89% mannen

Vergoeding

Zelfstandigen

Per uur: 11 € per uur + 2 € per bestelling + de fooien + de bonussen.

Maar, er is een nieuwe manier van vergoeden van de zelfstandigen: 7€/rit

Werknemers SMart

Bruto = 9,49€ /u + bonussen en fooien

+ 0.12€/u voor het gebruik van de persoonlijke telefoon en een tussenkomst van 50% voor de fietsherstellingen bij onze partners fietsherstellers.

+ arbeidsongevallenverzekering + verzekering burgerlijke aansprakelijkheid + preventie + informatie op maat van de sector.

Bonus

Bonus "Bestellingen" per periode van 15 dagen

25 € per 25 bestellingen

Bonus "3 bestellingen in 1 uur"

1,5€ voor 3 bestellingen gerealiseerd binnen een uur.

Dit systeem heeft zeker invloed op de prestaties en de risico's die de koeriers nemen, het geeft druk om de leveringen binnen een bepaalde tijdspanne uit te voeren. Bovendien worden de koeriers gediscrimineerd op basis van de diensturen en de zones waar ze werken, want deze bonussen hangen af van het aantal ritten die toegekend door worden door het platform. Dit aantal fluctueert sterk volgens de wijken en de shifts.

SMart en de platformkoeriers

In 2013 zijn er leden met een artistieke activiteit als grafisch vormgevers begonnen om parallel hun opdrachten als fietskoeriers te factureren.

Hun klant heette “Take Eat Easy”, een Belgische start-up gespecialiseerd in de levering van maaltijden tussen restaurants en particulieren. De bestelling verliep via een online platform en werd geleverd door freelance koeriers.

In die periode stelde hun facturatiesysteem geen bijzondere problemen in de professionele flux van onze werknemers community, alles leek normaal.

In maart 2015, fietsten er 89 werkers voor het platform.

Maar binnen het jaar was het aantal fietskoeriers exponentieel toegenomen.

In maart 2016 identificeerden we al 434 koeriers die een alternatief hadden gevonden voor het zelfstandigenstatuut geëist door de platformen. Een stijging die zich ook deed verklaren door de komst van het Engelse platform Deliveroo op de Belgische markt.

SMart begon zich te interesseren voor de arbeidsomstandigheden van de koeriers.

Meerdere praktijken alarmeerden ons:

- De lamentabele vergoeding (onder de legale minimumvergoedingen)
- De vergoeding “per rit” (toegepast door Take Eat Easy in die tijd)
- De hoge ongevalrisico's en slecht gedekte want slecht aangegeven ongevallen.
- De praktijk van “Priority booking chez Take Eat Easy” die ritten toekent aan de best presterende koeriers waardoor de vergoeding dus afhangt van het aantal shifts toegekend door een algoritme.
- Een bonussysteem gebaseerd op de prestaties van de koeriers. Dit:
 - o stimuleert het nemen van risico's
 - o leidt tot een agressieve competitie tussen koeriers

Bovendien werden we geconfronteerd met technische vragen: hoe garanderen dat de werkers allemaal correct aangegeven en verzekerd werden? Gezien het volume aan prestaties van deze werkers en het hyperflexibele karakter van de vraag, waren deze vragen verre van triviaal.

Als werkgever startte SMart dus vanaf januari 2016 een commercieel onderhandelingsproces met deze platformen: we hebben de situatie rechtgetrokken, zij dragen normaal gezien de kost.

In mei 2016, werd een commerciële overeenkomst getekend door Deliveroo en Take Eat Easy:

- betaling per uur met respect voor de wettelijke minima
- vergoedingswaarborg van minstens 3 uur per gepresteerde dag
- onkostenvergoeding voor het gebruik van de persoonlijke telefoon
- tegemoetkoming van 50% in de fietsherstellingskosten van de koeriers.
- Technische controle van de fiets en opleiding in verkeersveiligheid voor elke nieuwe koerier.

Daarnaast hebben we een informaticatool ontwikkeld om de aangifte van de prestaties van de koeriers vlot en veilig te doen verlopen.

Dit innovatieve systeem:

- Beperkt de administratieve last van elke partij
- Laat toe om te garanderen dat het werk van elke koerier wordt aangegeven en dus verzekerd
- Laat meer transparantie toe in de aangifte en de vergoeding van contracten
- Laat een efficiënte en snelle betaling van de lonen toe

Failliet van Take Eat Easy

Op 26 juli werd het faillissement van Take Eat Easy aangekondigd in de media.

Ons commercieel garantie-instrument is dus in actie getreden. Elk lid van onze community draagt hiertoe bij en kan binnen de gedeelde onderneming genieten van de effecten van het gemutualiseerde en herverdelende systeem.

Daar waar duizenden zelfstandige koeriers overal in Europa door het faillissement niet uitbetaald werden voor hun prestaties, heeft SMart als werkgever van de koeriers en dankzij het gedeelde systeem het loon van de 400 koeriers en de sociale bijdragen aan de RSZ uitbetaald. Kost van deze operatie voor de organisatie: 400.000€

En sindsdien

Meerdere pistes moeten nog onderzocht worden om de werkomstandigheden van deze jonge werknemers beter te omkaderen en te verbeteren.

Om de bescherming van de koeriers te verzekeren, werd er een communicatieplan en een preventieplan opgesteld. Daarin werden de koeriers o.a. geïnformeerd over defensief rijden. Bovendien hebben we gratis helmen en ander beschermingsmateriaal uitgedeeld.

Dankzij dagelijkse ontmoetingen met de koeriers en het collectief van koeriers in België, heeft SMart de ontwikkelingen van het platform van nabij kunnen volgen.

SMart heeft de voorbije maanden oplossingen gevonden om de tegenstrijdige behoeftes van Deliveroo te verzoenen en om onze werknemers te beschermen tegen overdreven inmenging van het platform (met name wat betreft controle en sanctie van de koeriers). Indien Deliveroo ondergeschikte werkers wil, dan moet zij hen maar als werknemers aannemen.

Op een Europees niveau tracht het Britse platform de lonen op de hele Europese markt te uniformiseren en tot een uitbetaling per uur en per levering te komen. Een financiële strategie die voordelig is voor het platform, maar zeer slecht nieuws voor de koeriers.

SMart stond in België tot op heden garant voor het toepassen van minimale maatregelen, nergens anders gehanteerd. Ze bracht de werkers onder in een gedeelde en beschermende structuur. Iets

wat voor zelfstandige werkers onmogelijk wordt gemaakt door de platformen, die de werkers wenselijk te isoleren.

Noodzaak om verder te gaan

We zijn ons bewust dat het akkoord ondertekend in mei 2016 verder moest evolueren om in te spelen op de nieuwe realiteiten en om de rechten van de koeriers te verbeteren. We planden in maart 2017 een serie ontmoetingen met het collectief van koeriers in België dat ondersteund werd door de „Centrale nationale des employés“ (CNE-ACV) om hun eisen te aanhoren en onze onderhandelingsstrategie te bepalen.

Daarnaast hebben we op 3 mei 2017 het reeds geleverde werk voorgesteld aan het federale comité van het BTB-ABVV. Dit was de gelegenheid om te praten over hun aanbevelingen rond het ontwikkelen van een duurzaam en beschermend model voor de fietskoeriers.

In september hebben we via de centrales de vertegenwoordigers van BTB (ABVV), HORVAL (ABVV) en de CNE (ACV) uitgenodigd om een sociale dialoog op te starten rond een collectieve arbeidsovereenkomst op het niveau van de onderneming voor dit beroep, die ons ook zou toelaten om vaart te zetten achter de commerciële onderhandeling met Deliveroo.

Deze vergadering had plaats op 17 oktober 2017, twee dagen voor de aankondiging door Deliveroo dat ze de intentie hadden om geen beroep meer te doen op koeriers onder arbeidscontract.